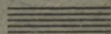

33
L 1379

Wisu femju proletareschi, saweenojatees!
Laukstrahdneeka un darba femneeka biblioteka

№ 5

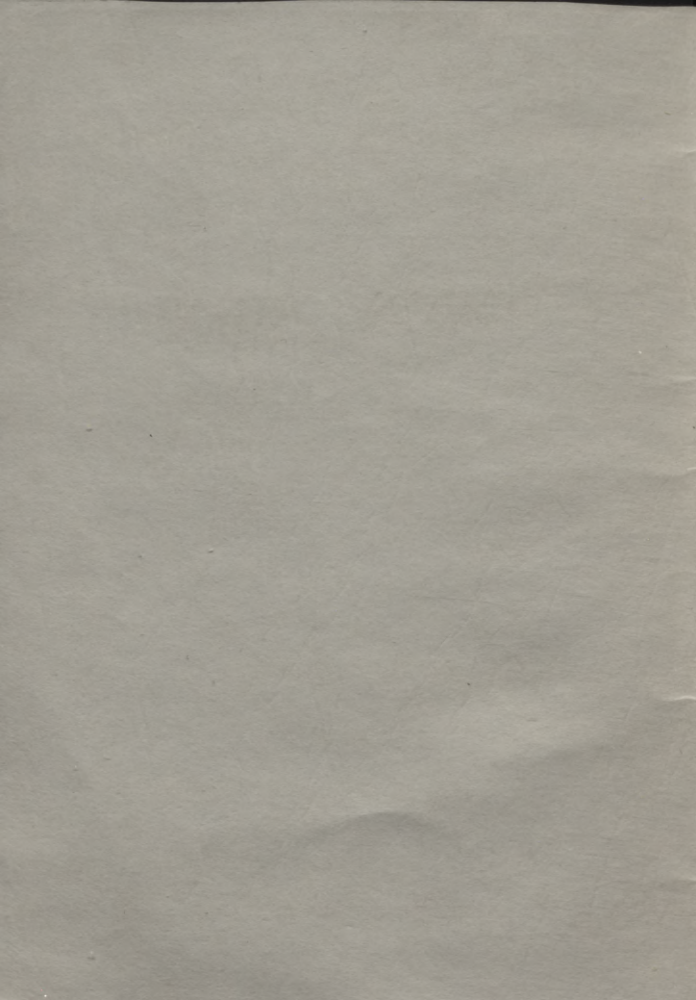
J. Kirfchs

**Rà laukstrahdneeki zibnas
zitās femēs**

„SPARTAKS“

1930. g.

Wiņu ņemju proletareešbi, ņaweenojatees!

Laukstrahðneeka un darba ņemneeka biblioteka

Nr. 5.

33

1379

J. Kiršs

Rà laukstrahðneeki
zibnas zitàs ņemēs

„SPARTAKS“

1930. g.

Latvian National Library
Krišštoporska un garba jarmeckā bibliotēka

17. 5.

1419809030

Latv. PSR Valsts Bibliotēka
Inv. 889-27-50 vni

02.06.31.2002. J.O.
Latvian National Library
Latvian National Library

Latvian National Library
17. 5.

Latvijas un zitu semju laustrahdneeki

Nā Latvija, tā ari zitas semes ir laustrahdneeki. Viņu stahwollis wifur naw weenads. Ari paschi laustrahdneeki pehz sawas strahdneeku schiras apinas daschadi. Weena semē wini wairak apinigi un sawas schiras apinas sinā maj ar to atschiras no pilsehtas proletariata, otrā majak. Jo kapitalistiiski attihstitata laustaimneeziba, jo attihstitats ari lautu proletariats — laustrahdneeki. Ziteem wahrdeem šalot, ari uš lauteem nowehrojām to paschu ainu, lo pilsehtā: jo wairak attihstita ruhpnueeziba, jo spehzigais proletariats un otradi. Semes, kur kapitalistiiski attihstita laustaimneeziba, sewišchi kur pastahw leelšaimneezibas, — mehs fastopam plaschu laustrahdneeku armiju.

Pirmstara Latvija leelos apmehros bij attihstita ruhpnueeziba un pilsehtas proletariata staits sneedjās pahri 115 tuhstoscheem. Leela bij ari laustrahdneeku armija, kas konzentrejās (pulzejās) muiščās un pee šaimneekiem. Semes reforma isnihzinaja muiščās un lihds ar to isklidhinaja muišču proletariatu. Bet semes reforma neisnihzinaja laustrahdneekus lā strahdneeku schiru. Mehs sinam, tā tilai masa dalina no laustrahdneekiem semes reformas rezultata dabuja semi un eekhuwa, tā mehds teift, „šaimneeka godā“. Tilai masa dalina... Leelum leelais wairums muišču strahdneeku isklidha kur nu kurais — daschi palika par eebuhweescheem, ihrneekiem, waleneekiem, buhdneekiem u. t. t. Dagad wini ir tee paschi agrafee laustrahdneeki, tilai ne muišču, bet peletos baronij kalpi. Pats par sewi šaprotams, tā semes reforma neisnihzinaja ari toš laustrahdneekus, kas kalpoja pee šaimneekiem.

Semes reforma atstahja jainneekem wineem agraf peederoschàs mahjas, kuru platiba nereti sneedšas pahri 300 puhrweetam. Ari ne weenam ween jaunšainneekam tika peeschkirta seme, kuru winsch patš ar saweem spehkeem naw spehjigs apstrahdat. Tahdà kahrtà laufstrahdneeki kà strahdneeku schiras dala tà i netika isnihzinati, jo wadjšiga tatschu strahdneeku armija, kas apstrahdatu leelàs peleko baronu pušmuisčas. Tagad Latwijà skaitas tuwu pee 300 tuhštostochi laufstrahdneeku un apmehram 70 tuhštostochi pilsehtas strahdneeku, kas kopà fastahda Latwijas proletariata armiju. Ta ir masaka par pirmstara proletariata armiju Latwijà, bet ta ir peeteekostochi leela un spehžiga, kas baيدا burschuasiju.

Tahdas pat proletariata armijas ir zitàs semēs. Tahpehž interesanti šalihdsinat winu stahwofli ar Latwijas proletariata stahwofli.

Parasti burschuasija un sozialdemokrati peestaita Latwiju pee Reetumeiropas kulturelam walstim. Tas nosihmē, ka ari Latwijas laufstrahdneeku stahwofliin waja dsetu buht tahdam pat, kahds tas ir, peemehram, Danijà, Holandē, Wahzijà un zitàs walstis. Turpretim ihstē nibà mehš redšam pawisam ko preteju. Jine mot tikai atsewischkas walstis, peemehram, Poliju, Bulgariju, — wišur leelstrahdneeku stahwofliis nesamehrojami labaks, nekà Latwijà.

Nemšim kaut atalgojumu. Nerunajot jau nemaj par to, ka laufstrahdneeku algas tahdà semē kà Kanada 3—4 reišes leelatas nekà Latwijà, — ari Danijas laufstrahdneeki pelna 3 reišes wairak nekà Latwijas, Wahzijas un Franzijas 2 reišes wairak u. t. t. Žil leela ari nebuhtu laufstrahdneeku išuhšchana zitàs semēs, tomehr laufstrahdneeku darba laiks tur ir daudš maj aprobeschots. Nesamehrojami labaki ari dšihwes apstahkti — laufstrahdneeku dšihwofli. Latwijas peleke e baroni mihl ti

latvianat par Dānijas Lauksaimniecības
panahliem, bet mē, vārda, nemēnu par
Dānijas Lauksaimniecību un mēnu
—

Darītais Lauksaimniecības Darbības un Labas tās Latvijā

1. Apstākļi, turval, Lauksaimniecību, stahvolli, Polijā,
galvenām labrām, tā, saņemamā Reetumu Ukrainē, tur
agrārie, apstākļi un Lauksaimniecību, dīhve, weenā, otrā
meētā atgahdina Latvijā, lauku, meģoschānu.

2. Lauksaimniecības, gadus, ne, weetas, Reetumu Ukrainē, lauku
proletariats — Lauksaimniecību, iived, jīhvu, streitu, zīhvu,
lai, ušlabotu, savu, stahvolli, Lauksaimniecību, streitu, vil
nis, wefas, pehz, wīlna, un, ar, latru, gadu, cerāuj, rewoluzio
nārā, zīhnā, jo, plaščatās, mājas,

3. Lauksaimniecību, streika, un, rewoluzio
nārās, zīhnās, zehlonis — Lauksaimniecību, proletari
riata, un, semniecības, nabadģigatās, daļās,
ahrīahrtīgi, smagais, stahvolli, Bessm
neeli, un, sīhsemneeli, sīstahda, gandrīh, waj, no, wīseem,
semniecību, bij, Austrumu, Galizijā, Agrārā, pahratap
dīhmotība, teeschi, pehdejos, gados, īspauschās, loti, asi, Fa
schistislās, Polijas, diktatūras, agrārā, politika, wehl, jo, se
wīschli, pahrīna, lauku, noschīroščānos, un, nospeesch, lauku,
eedģīhmotāju, wairumu, galīgā, truhumā, Tam, peeweew
jās, polu, fashistu, okupācijas, politika, (mūhju, apstākļos,
Galiziju, atgahdina, Latgale, tur, Latvijā, burščuajija, ari
iived, jāwā, jīnā, plupācijas, politiku), nacionālee, pīaidi,
tas, lopā, nemot, wehl, jo, wairā, pīasīllīna, lauku, proletari
ata, un, pusproletariata, (ģūhniecību, un, wīnoem, līhģīju),
stahvolli, Reetumu, Ukrainē, un, seimē, nabadģību, un, truh
līnu.

Weenīgā, ijeja, nabadģībā, līhģītoģeem, Lauksaimniec
ieem, bessmniecību, un, massmniecību, algots, darbs,
pee, mūschniecību, bagatāeem, sīimniecību, tā, Lauksaim

neežibā, mešchu darboš, želu laboščanā, tā pec upju guļtu regulesčanās un tamlīdšigeem darbeem. Wišur strahdā weeni un tee pašči strahdneeki, štaigadami no weenas weetas uš otru, mainidami darbu meščā pret darbu tihrumā. Lai kaut jel druzjin ušlabotu šawu štahwolli, pelnu mešet speesti pat tā šauzamee widejās šemneežibas šlahni, wišmas ščo šainneežibu gimenu laželki. Wiši pa leelakai dakai braug pelnā mešča darboš un tahdā šahrtā tā nekā nopelna maiši preekšč šewis un šawām gimenum.

Reetumu Ukrainē laukšainneežiba wehl šper pirmoš kapitalištīšās raziionaližazijas šofuš un gada strahdneeku štaits pat muišču šainneežibās ir neežigs. Šalwenās laukstrahdneeku mašas — šesonas (wašaras) strahdneeki, šas naht no aplahrtējam šahdšam un werwejas no lauku eedšihwotaju truhžigatās dakas. Pašasti wašaras strahdneeki dakās uš diwām dalam: mehnešča strahdneeki, šas teet nolihgti no pawašara lihds rudenim un šanem algu pehz nostrahdato mehnešču štaita, — un deenas strahdneeki, šas teet peeaemti paščā šarštā darba laikā (plaujas, šartupešu rošamā laikā u. t. t.) un šanem algu pehz no strahdatām deenam. Tahds laukstrahdneeku šastahws loti apgruhtina laukstrahdneeku apweenoščanās darbu un naht par šabu muiščueešem un bagateem šemueešem, šuri dašchadi išmanto ščo štahwolli. Šaut šo lihdsigu nowehrojām ari Latwijā, šur ari leelš wašaras un deenas strahdneeku štaits.

Ušrlahrtiga nabadžiba, paštahwišs bešdarbs, ar šatru gadu peeaugoščā agrarā pašrakapdšihwotiba Reetumu Ukrainē rada leelus pulkus reti lehta darba špehla. Lai nenomirtu bada nahtwē un laukā wištū dšihwibu lauku proletariats un pušproletariats špeests juhgtees darbā, šahds ari nebuhtu atalgojums un darba apštahkli. Šchais apštahkšos tad ari noteet wišleelakā, wišnekaunigakā, ar šatru gadu peeaugoščā laukstrahdneeku ešploatažija. Par darba aiššardšibu, profams, naw ne runas. Naw ari obli-

gatoriskas sozjalās apdrošināšanas slimības, nelaimēs, vežuma un darba nespehjas gadījumos. Laukstrahdneeku sozjalā apdrošināšana atkarajas no muišneeku un wispahri darba dewēju labās gribas, kas nosihmē, ka laukstrahdneeki sozjali neteek apdrošināti. Darba laiks atkarajas no fainneeta labās gribas. Darba deena ilgst „no gaismas lihds gaismai“, t. i. no agra rihta lihds wehlai naktij, retos gadījumos 12 stundas (seemu mescha darbuh strahdā naktis pee ugunskuru gaismas).

Kā redsam, Latwijas laukstrahdneekem daudz topeja ar Keetumu Ukraines lauku proletariatu ari darba apstahktu jina!

Nestatotees us ahrfahrtigi garo darba laiku, laukstrahdneeku alga wairal kā noscheļojama un teek ismaksata dāschadu naturaliju weidā (maise, apgehrbā, apawos u. t. t.). Laukstrahdneeki wafarneeki un mehnescha strahdneeki kā atalgojumu nereti dabū masu semes gabaliņu ($\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{4}$ puhrweetas) preekšč fanem, kartupeleem un ganibas gowij. Kā „peemaksa“ tahdos gadījumos teek dots atalgojums ari naudā (5—10 sloti mehnesi; slots=22 kap., jeb nepilni 3—6 lati mehnesi). Laukstrahdneeku alga (naudā un naturalijās kopā) ir tik neeziga un nepeeteekoscha, ka Keetumu Ukraines lauku proletariats un pušproletariats dsihwo schaufmigā nabadsibā. Pee wisa ta wehl japeeshmē, ka algas naturaliju weids dod muišneekem un bagateem semneekem eespehju pahtraut us strahdneeku plezeem peeaugoschās agrarās krijes selas (nesstatotees us to, ka tirgus zenas us produkteem, peemehram, labibu, krihtas, laukstrahdneeks fanem to paschu daudsumu; tapehž alga naturalijās ir isdewiga preekšč fainneeta, bet neisdewiga preekšč strahdneeta; naturaliju slittums wehl tas, ka pee ismaksas fainneeks weenmehr zenschas nodot strahdneekam nederigatos produktus). Naw ari jaaismirst, ka semes stubritis preekšč kartupeleem

(kartupeli; Meetiinu Ukrainē un wišā Polijā ir waj gan-
drihs weenigā laustrahdneeku bariba) nur ganiba preefch
gows darā laustrahdneeku attarigu no muišchneekem un
faimneekem. Par masako pretoshanos un uischn eets
wa r pad sihtu strahdneeku, we ism abshaf me-
ween algu, bet nāri atkembt semes, stuhrti i
un tahdā: tahrtā. uo lemjo bad amun a haw e i
strahdneeku ar wi n ālgimēni. 2099 jillau tal.

Deenas strahdneeki sanem weht masaku talgu. Dar-
stata darba laita deenas alga swahrstas, attarigi no strahd-
neeka spehka un anguma, zaurmehrā 0,70—1,20 sloti dee-
nā (apnehram, 40—90 fantimu). Leelais wairuans de-
nas strahdneeku (plaujas laita, pee safnu nowahfshanas
u. t. t.) ir seewetes un puzaudschi, Audi sanem ari wisje-
mako algu. Plaujas laita teel weht praktisets wezu we-
zais algas ismalshas panehneens — strahdā par „labibas
kuhli“, „seena gabalnu“ u. t. t. (ziteem wahrdeent fakot,
pehz sinama nowahfka „labibas kuhli“, „seena gabu“ stai-
ta strahdneekam peenahshas neets, ka in tura apgabala
parasts). Zit leela ir scho deenas strahdneeku alga, ruf-
sturo tas, ka pa leelalai dafai labibas plahweji dabu
12—14-to kuhli, bet nereti ari tikai 16-to. Safara ar
pahrdstihwojamo laustfaimneezibas trisi un trihtosham la-
bibas zenam, sehahds strahdneeku atalgojums preefch
muišchneekem un faimneekem ir loti isdewigs. Polijā
wispahri un Meetiinu Ukrainē sewischki loti plashchos ap-
nehros teel peeleetotas klauschas. Par masu semes, plawu
strehmeliti, ganibam, malku u. t. t. siht un massemneeki
speesti nostrahdat sinamu daudjuntu deenu muišchas waj
faimneeka tihruinā un profans, ar sawu maisi. Plau-
schu sistema sewischki isplatita tapehzi, ka truhzigai sem-
neezibai truhst ganibu un plawu, tas atrodas waj weeni-
gi bagato faimneeku un muišchneeku colās. Schiz ap-
shahllis tad ari setme laustrahdneeku un truhzigas semne-
zibas wisleelato isshahshamu no muišchneeku un bagato
semneeku pufes.

Par laukstrahdneeku dšihwofleem nenahkas ne runat. Wafaras un deenas strahdneeki dšihwo buhdās un barafās, bet farstafā darba laifā, kad leels strahdneeku eeplyhdums no apfahrtejam fahdšham, muifchu strahdneeki mitinas rijās, fchkuhos un nereti fem klajas debefš. Muifchneeku, ufraugu un fainneeku ifturefchanās pret strahdneeteem atgahdina dšimtbuhšchanās laifus.

Tahdi ir Keetumu Ukraines laukstrahdneeku darba un dšihwes apstahkli. Ja falihdšinam tos ar Latwijas laukstrahdneeku darba un dšihwes apstahkleeem, tad fтарыба naw leela.

Laukstrahdneeku streiks Keetumu Ukrainē

Nezeefchamee dšihwes un darba apstahkli ifšauz aju nemeeru laukstrahdneekos un truhzigā femneežibā. Ar latru gadu peeaugofhās fchkiru pretefchibas, fashisma un nazionalee fpaidi wehl jo wairaf fekne laukstrahdneeku nemeeru, kas iflaufchas uš ahru leelu streiku wilku weidā, fuos peedalaš plašchas proletariata, pušproletariata un iftjemneežibas mafās.

Tahdas mafu žihnas, tahdas noteel pehdejos dipos gados Keetumu Ukrainē, Polijā fen naw redsetas. Pehdejais laukstrahdneeku streiks Polijā, furam leelā mehrā bij ftichifšs raksturs, ifžehlās 1920. gadā (galwenām lahrtam Podolijā) un aifrahwa masleet wairaf fā 100 tuhftošchus. Domehr fchim streikam bij wehl gadijuma raksturs. Tifai 1928. g. rudeni laukstrahdneeku kufštibā fahkas jauns pofms. Bet 1928. g. rudens streiti, neraugotees uš fawu warenibu, uifkatami tifai fā plašchas žihnas fahkums. No 1928. gada augufā lihdi 1929. g. fahkumam laukstrahdneeku un mefcha strahdneeku streiku kufštiba apnem 6—7 aprifkus, ar 30 fahdšham. 1929. gada kufštibas wilni tahku aif femis atstahjeepreef-

šhejā gada kustiņu, bet 1928. g. streika no-
sīhme ir jo leelā tāpeļz, tā tās bij pirmais
solis, kas parādīja lauku proletariātam
un sēnneezības truhzigakāi dalai, tā ja-
zihnas par šawām teešbam un šawa šah-
wolkā ušlabošānū.

1929. g. laukstrahdneeku streiku wilmis šah-
maija Rawšlas aprinkti, kur 1928. g. rudenī notika aši-
nainas šadurmes. Jau sehjas, wehlat plaujas laikā šah-
las laukstrahdneeku streiks, kas apnem pamašam ari zitus
aprinkūs un šasneedi jau neredseti plaschūs apnehrus la-
bibas plaujas laikā. Tani pat laikā streiku kustiņa pē-
aug ari starp mešā un zeku strahdneekēm. Šah-
tot no maija lihbi septembrim streiku wilmis ašker 18 aprinkūs.
Ja 1928. g. streiku kustiņa norišmajās galwenām šahr-
tam šwomas aplahrtū, tad 1929. g. streika wilmis jau
ašker attahšalos aprinkūs. Tītai peļz dašchām, nepilni-
gām šinām, streikojošcho laukstrahdneeku štais šneedišes
pahri 30 tuhštoshēm un aškehris 130—150 šahdšchās.

Šatawošchānās ūj streiku šah-
tās jau šeemā. Šalaujo-
tees ūj 1928. g. pēdišhwojumeem, tīla išstrahdats parauga
šolektiwais lihgums preešch šatras laukstrahdneeku šate-
gorijas atšewišchli. Tani pat reišē šah-
tās agitāzijas un
propagandas šampāna (šegalā un išegalā prešē). Šeļ
šaitrakšteem tīla iššaiši dašchada weida uššaukumi. Štreika
organišzijas preešchdarbus nahzās weitt ar leelām pah-
šēm, jo ari šteetumu Ukrainē laukstrahdneeku arodšeedribu
naw. 1928. g. šteetumu Ukraines laukstrahdneeku arod-
šeedribas pēnehma kreišo platformu un aktiwi zihnijās
par laukstrahdneeku prasībām štreika laikā, tāpeļz tās
1928. g. dezembri ar polū šoziaļšahšistu štarpneezību tīla
lišwidetas.

Laukstrahdneeku streiku nahzās šagatāpēt šeļ arodšee-
dribu palihdšības, kas leelā mehra apgruhtināja organiš-
zijas darbu. Tāpeļz, kur ween bij eššpāids šomuništu or-
ganišzijas, wišur tīla raditas inišzatoru grupās no akti-

waseem lauffstrahdneekem un truhzigajeem semneekem, tas sem partijas wadibas weiza streifa preekshdarbus, sa-
sauza sapulzes u. t. t. Shi pat metode tifa peeleetota ari
streifa laifa. Ar streifa kustiba eewillto strahdneeku un
semneeku palhdjsibu tifa raditas tahdas pat inziatoru gru-
pas jaunos rajonos un aprinkos, furus pehz tam pah-
nehma streifa wilnis. Dabigi, ta pehz eespehjas plaschos
apnehros tifa imantotas wifas legalas un puslegalas
agitazijas un propagandas eespehjas (strahdneeku preeksh-
stahwu mitini, sapulzes un masu rewoluzionaro organija-
ziju tonierenzes u. t. t.). Shis eespehjas tomeht bij pah-
raf aptobeshotas, tas atsauzas us paschu streifa kustibu un
tas wadibu.

Na tifa organijets lauffstrahdneeku streiks

Salihdsinot ar 1928. gadu, 1929. gada streifa atjih-
mejama rasturiga parahdiba. Shoreij streiku zihna nece-
robeshojas ar nuishdam un mescha darbeem, bet pahfwee-
shas ari us bagato semneeku saimneezibam un tahda fahrtā
eerauj sewi wisappeeestatos lauku proletariata slahnus.

Lautstrahdneeku streifa peedalas wifas lauffstrahdneeku
kategorijas: gada, sejonas, wasaras, mehnecha un dee-
nas strahdneeki. Wisur streifa inziatiwe (ee-
rofinajums) peeder sejonas strahdneekem
(semneezibas truhzigakai dakai, tas wee-
glat peeejama agitazijai un tas stahwtah-
lafnomu ishneeku un saimneeku „redsigas
azs“. Wehl weena rasturiga parahdiba. 1929. g. lauff-
strahdneeku streitā daudj wairaf ihhdj-
nas plaisa stary ukrainu un polu lauff-
strahdneekem, nekā tas bij 1928. gadā. Wi-
ni zihnas weenas rindās, palihds weens
otram un kategoriiski attafas pildit streik-
laujhu weetu (peem, Brodos), nestatotees

uſto, la wiuus uſto ſpeesch muischneeki, polizija un basniſzlungi (katolu ſfendji). Beidſot, jaatsihmè un jauffwer loti aktiwa ſtrahdneeku un jaunatnes peedalifchanàs laufſtrahdneeku ſtreikā. **Seeweetes gahja pirmās demonstrantu rindās, lahwas ar ſtreiklauscheem un poliziju;** ſeeweetes paraſti tifa iſwehletas ſtreiku komitejās; ſtarp ſeeweetem bij daudſjareſteto. Jaunatne peedereja peeaktiwakeem ſtreika zihnitajeem. Pateizotees jaunatnes un ſeeweefchu aktiwitatei un apſinibai, ſtreiki daudſjās weetās beidjās ar laufſtrahdneeku uſwaru.

Lauſſtrahdneeku ſtreika praſibas

1929. gada laufſtrahdneeku ſtreikam Reetumu Ukrainē bij teeshs uſbrukuma raksturs. Praſibas, taš tifa iſwirjitas ſtreikā, balstijās, galwenām ſahrtam, uſ kolektiwā lihguma praſibam, weetam attahlinadamās no tām attaribā no weetejeem apſtahkeem. Wiſpirmš praſibas tifa atteezinatās uſ algas paaugſtinaſchānu (kā nauddā, tā naturalajās): 8-to „labibas kuhli“ 13. un 16. weetā u. t. t., 8-ſtundu darba deenu, ſtrahdneeku komitejas atſihſchānu no darba deweja puſes, ſtrahdneeku atlaiſchānu no darba tikai tad, ja ſtrahdneeks to pats wehlaš, ſozialo apdroſchinaſchānu ſlimibas, nelaimes un wezuma gadijumā uſ ſaimneeka rehliņa, algas iſmatſa ſtreikaga gadijumos u. t. t.

Atſihmeſim daſchu aprinku ſtreitotaju praſibas: Krenezeš aprinkī — labibas plahwejeem 3 ſlotuš deenā (1,50 ſlotu weetā), ſeena plahwejeem 6 ſloti (3,50), meh-

hešča štrahdneekem — 12 pudi rudšu (bij 8 pudi); Šboromāš aprinki — deenas štrahdneekem par saplantu labibas gubu 4 slotus, seena plahwejeem — 5 slotus, wafaras štrahdneekem 66 pudi labibas, ganit 2 gowis, 5 wešlunus mallas, $\frac{1}{2}$ puhrweetas semes un 16 slotus mehnefi nanda; gada štrahdneekam — 102 pudi labibas, 18 wešumu mallas, 2 gowim ganibu, 1 puhrweetu semes un 16 slotus mehnefi nanda; Šhidagorostas aprinki — deenas štrahdneekem 8 slotus (matsaja 1,70), jeb 8-to labibas kuhli 16-ta weeta. Wišur tita is bihdita prafiba pehz 8-stundu darba deenas.

Kā noriteja laušštrahdneeku streiks

Laušštrahdneeku streiku wadija kopejās streikotaju šapulžēs iswehletās streiku komitejas. Komitejās peedaltijas preešchtahwi no wišam streikojošcho štrahdneeku kategorijam un šahdscham, kuru siktsemneeki un truhzīgā semneeziba nehma dalibu streikā. Streiku komitejās eesneedsa prašibas, woda šarunas ar mušchneekem un wišpahri wadija wišu streika kustibu. Pehz komitejam jeb aktiwako komitejās lozektu aresta, tas notita loti beeschi, arestētās komitejās weeta tika iswehleta jauna. Daščās weetās jau paščā sahtumā tika iswehleta papildus komiteja, kas ikhds pirmās komitejās aresta deenai tika tureta noslehpumibā. Nereti bes atklahti darbojoščās komitejās štrahdaja ari ilegala streiku komiteja, lai tahdā zelā polizejiskā terora apitahkos buhtu nodrošchinata streika wadiba. Atšihmejami gadījumi, kad streikotaju prašibas eesneedsa newis komitejās, bet spezieli iswehletās delegazijas, kuru arestēs bij nenowehtschams. Tas tika darīts, lai usglabatu komiteju preeščā streika kustības wadibas.

1929. g. laušštrahdneeku streiks bij ilgstošs un tiktā iswehsts ar neredsetu sparū. Nemot wehrā 1928. g. streiku, kas preeščā mušchneekem bij pawišam negaidīts, pehdejee uš 1929. g. streiku šagatawojās loti ruhpiģi un

israhdiija streikam loti sīhwu pretestību. Daschos gadījumos streiks ilga 6 un vairāk nedēļu, nekātotees uī polizejīsto teroru, muišchneeku spāideem, sozialsaschistu mehginajumu pahrnemt streika wadību sawās rolās un to likwidēt (isbeigt). Tahdu saschistu teroru Keetumu Ukraine sen nebij redsejusi. Muišchas tika pahrwehrstas par karaspehta nometnem, sahdschas bij pilnas polizistu un karaspehta nodalam (tas notika pirms 1. augusta), kas nereti peeleetoja ari eerotschus. Wisos aprinkos notika masu aresti, pee kam beeschi ween tika arestetas lihdsi pehdejam lozēlam streiku komitejas. Tani pat laika muišchneeki peeleetoja wisus winu rihzibā atrodoschos lihdsēklus: atnehma strahdneekēem dsihwoklus, dsina no ganibam truhzigās semneezibas lopus, plaschos apmehros peeleetoja streiklauschus, weetam pat likwideja muišchu saimneezibas. Muišchneeki un saschistislās diktaturas organi peelika wisus spehtus, lai saskalditu streikojoscho laufstrahdneeku armiju un peepeestu isbeigt streiku.

Razionalās un sozialsaschistu partijas darija wisu, lai diskreditetu (nopeltu, nomelnotu) streika kustību waj pahrnemtu tās wadību sawās rolās un tahdā zēlā isbeigtu streiku un nodotu streikojoschos laufstrahdneekus. Bet ee na idneekam nebij kaut zil eewehrojāmu panahkumu. Tifai atsewischos gadījumos muišchneekēem idewās salsust streiku.

Laufstrahdneeku streika iswahkums

Pa seelalai dalai streiki isbeidiās ar pilnigu wajwismasdaleju strahdneeku iswaru. Sewischi eewehribu pelna streiks Bobrezas aprinki, kur daudjās muišchās idewās eelarot 8-stundu darba deenu. Birmoreks laufstrahdneekēem Keetumu Ukrainē isdewās guht 8-stundu darba deenu. Streiks apgahja wisus apgalwojumus par 8-stundu darba deenas neespehjamību uī lanteem.

Tomehr lauhstrahdneeku streiks parahdija ari daschu streikojoscho strahdneeku grupu nepastahwibu. Scheit wispirms minami mescha strahdneeki — toku wedeji (sirdsineeki), tas pa leelakai dakai werwejas no widejas semneezibas slahneem. Nereti schee elementi tuhlin pehz pirmas muischneeku peelahpschanas mehginaja streiku isbeigt un ussahlt darbu. Tahlat, neskatootes us neredsetu polu un ukraineeschu lauhstrahdneeku weenprahntibu, weetam muischneekeem isdewas radit nazionalus noffakojumus, tas laiteja wispahrejäm streika interesem. Beemehram, gada strahdneeku leelais wairums Reetumu Ukrainē ir poli, bet sejonas (wasaras, mehnescha, deenas) strahdneeki ukraineeschi. Memot wehrä wehl to, la gada strahdneeki wairat attarigi no muischneekeem, un ismantojot nazionalas neskastanas, muischneeki nereti panahza to, la gada strahdneeki pehz daschu nedeku streika atgreesjas pee darba, laut gan prasibas bija ispilditas tilai daleji, pirmam tah tam, tas atteejas us gada strahdneekeem. Tahdi gadijumi nahza preelicha jamehrä reti, bet newar teitt, la wiini nebuhtu bijusch. Tas runa par to, la stary lauhstrahdneekeem wehl truhlt proletariskas solidaritates.

Zihna ar streiklauscheem

Sewischlu eewehribu pelna zihna ar streiklauscheem. Muischneeki un meschu ruhpnneeki zentäs werwet streiklauschus tuwejas sahdshäs. Schai darbä wineem palihdieja bagatä semneeziba un daschadu tizibu garidsneezi ba, laut gan bes sewischkeem panahkumeem. Eespaidot streiklauschus bij loti gruhti, jo tee nahza no tahleenes un bes tam wiini us to stingrato tita apfargati no muischu administrazijas un polizijas. Streikotaji peelectoja wisdashadafos panehmeenus, lai eespaidotu streiklauschus. Sarihtoja laufos, kur strahdaja streiklauschi, demonstrazijas, kur ween tas bij eespehjams, notureja mitikus un

zentās streiklauscheem isskaidrot viņu nodewigo lomu. Ja tas neisdepās, mehginaja eespaidot latru streiklausji atsewischki. Ja streiklauschi werwejas no tuwejam sahdšam, tad uš tureeni tika suhtiti delegati, kas nostaidroja streikotaju prasibas un losungus. Schis darbs bij loti jektimigs. Pateizotees agitazijai, nereti streiklauschi wij igweens pahtrauza darbu un peemeenojas streikotajiem, waj ari atgreesas atpakaļ uš samu sahdšchu, kur tika beeschki ween aresteti.

Protams, ne wisur un ne weenmehr, pateizotees polizeistkam reschimam, bij eespehjamš streiklauschus eespaidot. Tapedz nereti streiklauschus streikotaji gluschki weenlahrschi iidsenaja ar nuhjam..

Zihna ar streiklauscheem notika daudi un dardzadas sadurmes ar poliziju. Wajs tas nostaidroja strahdneeku masu apriku. Streiklauschu aistahwešana no polizijas un faschistu puses, masu — pirmam lahrtam streiku lomiteju — aresti, streikotaju peekausšana un aishaina iirehlinaschanas — wiss tas bij spilgts peemehrs tam la starp muischneekem un bagato semneeziibu, ruhpneckeem kapitalisteem un faschistisko diktaturu pastahw wisleelaka faistiba. To tagad nowehroja plaschas laukstrahdneeku un semneeku masas. No laukstrahdneeku streiku peemehreem winas skaidri redseja, ka zihnitees ar muischneekem un bagato semneeziibu nosihme to paschu, lo nosihme zihnitees ar faschistisko diktaturu.

Laukstrahdneeku zihnai bij ari politiska notrahsa

Laukstrahdneeku ekonomistai jeb sainneezistai zihnai, patz par sevi saprotams, peemita ari politiska notrahsa. Ziteem wahrdeem fakot, Laukstrahdneeku sainneeziska zihna lani pat laika bij ari politiska zihna.

Jau pirmā laufstrahdneeku streika deena bij pildita ar politisko saturu. Zihna pret poliziju, streika komitejas aistahwešana, prasiba atswabinat arestetos, zihna pret faschistisko teroru wispahri eenehma redsamu weetu laufstrahdneeku streika kustiba. Arween stipraf un stipraf, kaut ari ne wisur, sahka atskanet revoluzionari losungi par jozialo un nazionalo (Reetumu Ukraine okupeta no Polijas, tapat ta Latgale no Latwijas burschuafijas) atbrihwoschenu, par semi bes ispiwiskhanas maffas, par strahdneeku un semneeku solidaritati, pret faschistisko diktaturu, okupaziju un teroru, par strahdneeku semneeku waldibu, par apspeesto tautu paschnoteiskhanas teesibam, revoluzionaru Reetumu Ukraines atdalischenu no Polijas un peeweenoschenu Ukraines Sozialistiskai Bedomju Republikai, pret imperialistisko karu, par Ukraines Sozialistisko Bedomju Republikas un Sozialistiskas Bedomju Republiku Saweenibas aissardsibu no imperialistu usbruku meem! Ar scheem losungeem tila sariskoti masu mitini un sapulzes, ar scheem losungeem demonstreja tuhstoschi streikotaju — laufstrahdneeki un truhzigeem semneeki, ar sarkaneem zihnās karogeem rokās. Schee losungi atrada atbalsi ari plashās semneezibas masās.

Laufstrahdneeku paschapbrukoschanās

Safarā ar zihnu pret streiklauscheem un faschistisko teroru weetām sahka isweidotees laufstrahdneeku paschapbrukoschanās — gan piletu, gan apbrukotu sargu (lai nejauschi neubraktu polizija) weidā, kas apfargaja mitinus un demonstrazijas un padšina streiklauschus.

Laußtrahdneeku paſchappbruoſchanäs wehl nebiß peeteſofchi organiſjeta, bet tee jau biß pirmee paſchappbruoſchanäs elementi, taß nahtofchäs ſchirra zihnaß ſadurfmäß ißweidojeß par bruootu laußtrahdneeku tulaku.

Ruhpneeßibaß proletariats un laußtrahdneeku ſtreiß

Ruhpneeßibaß proletariats neißturejaß weenalßjigi laußtrahdneeku ſtreißa laiä. Meßß ſche nerunaßim par to, la ſtreißa wilniß paßrnehma ari taß ſtrahdneeku kategorijaß, peemehram, keegelu zeßfu ſtrahdneekuß, taß zeßſchi ſaißtißaß ar laußeem. Lauu ruhpnizäß ſtreißß biß ſewißeßki ſparigß un ißrahdißa angßtu ſtrahdneeku aktiwitati.

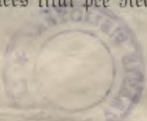
Bet laußtrahdneeku ſtreißam leela wehribu peegeeä ari pißſeßtu proletariats. Qwowa un Beremißeßla tila bragarifeßaß ſewißeßlaß ſolidaritateß komitejeßaß no kreißo arodneeku, rewoluzionaro ſtrahdneeku organißazijam un aße wißeßtu ſabritu preeßſchtaßweem. Schiß komitejeßaß ſarißtoja mißtinuß un konferenzeß, furäß ſila ißtreißta ſtrahdneeku ſolidaritate ſtreißotajeem, ißlaida ußſaunumuß, wahja lihdſeßtuß, ußſtaßdißa toß paßchuß polißeßloß loßunguß, lä lauü proletariats un nabadßjiga ſemneeßiba.

Pißeßtu ſtrahdneeku ſolidaritate leela mehraß ſtißrina ja un paßilaja laußtrahdneeku gara ſtaßmolkli.

Tahda ißfoß waßrdöß biß laußtrahdneeku ſtreißa gaita. Ißmantodami pagahjußeßa gada ſtreißa peereßdi. Keetumu Ukraineeß laußtrahdneeku gatawojaß ußſaßti ſtreißu, ari ſchogad wehl jo plaßchatoß apmehroß, neßä 1929. gada ſtreißß.

No no wißa ta war mahßiteeß Patwijaß laußtrahdneeku

Behdejoß gadoß laußtrahdneeku ſtreißi ar panahlu-meem ir notifußeßi ne weenä ween walßti. Meßß ar nodomu ſihlak paßawejeameeß tißai pee Keetumu Ukraineeß lauß-

strahdneeku streika tapehž, lai parahditu, ka ari fajchi-
stista terora apstahklos eespehjams ar sekmem isvest lauk-
strahdneeku streiku.

Latwijas laukstrahdneeki daudsejadâ sinâ atrodas isde-
wigakos apstahklos. Latwijas laukstrahdneekem ir ņavas
revoluzionarâs tradizijas, 1905. un 1917. gadu lauk-
strahdneeku streiku peeredse. Tapehž laukstrahd-
neeku streiks Latwijâ warguht daudj laba-
kus panahkumus, nekâ Reetumu Ukrainē.

Latwijas laukstrahdneeki! Gatawojatees uņ zihnu!

**Wahzifimees no ukraineesheem, kâ ņagatawot un is-
west laukstrahdneeku streiku!**

ņai dņihwo laukstrahdneeku streiks Latwijâ!

Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...

Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...

Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...

Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...

Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...

Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...

Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...

Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...

Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...

Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...

Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...

Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...
Itävalta on johtanut...

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309086141

Makfa 10 Fant.

10